

Meldcode
Kindermishandeling en huiselijk geweld.

Stichting Chrono
Stelling 8d
7773 ND Hardenberg
0523 – 272821

Inhoudsopgave:	Bladzijde
1. Aanleiding.	3
2. Inleiding.	3
3. Voor wie geldt deze meldcode?	3
4. Doel en functie meldcode.	3
5. Wettelijke stappen meldcode.	5
6. Omschrijving stappen meldcode.	7
7. Wettelijke verplichtingen en regels	10
Juridische basis	10
Toezicht	10
Verantwoordelijkheid	10
Documentatie stappen meldcode	10
Wijze van omgaan met vertrouwelijke informatie	11
Meldrecht in relatie tot beroepsgeheim	11
Scholing meldcode medewerkers	11
Deskundigheid eerdergerelateerd geweld	12
Deskundigheid meisjesbesnijdenis	12
De Kindcheck	12
8. Participatie kinderen	13
Bijlage 1: De Sociale Kaart.	15

1. Aanleiding

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een afwegingskader opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen. Om duidelijkheid te krijgen of een onveilige situatie al eerder is gesignaleerd en om deze signalen te kunnen combineren is er bij Veilig Thuis een radarfunctie toegevoegd. In de verbeterde Meldcode is ook de participatie van kinderen opgenomen. Het gaat hierbij om negen actiepunten, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd. Wij hanteren in deze meldcode de termen ouder/verzorger en kind.

2. Inleiding

Veel kinderen worden blootgesteld aan kindermishandeling en/of huiselijk geweld. De impactmonitor Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling van het CBS laat zien hoe het er in Nederland voor staat met de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en wat de impact is van deze aanpak op het leven van de slachtoffers.

Scholen spelen een belangrijke rol in het signaleren en melden (van vermoedens) van kindermishandeling. Sinds januari 2019 zijn de kinderopvang en het onderwijs wettelijk verplicht om te werken met de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling met afwegingskader (de zogenoemde verbeterde meldcode).

Mishandeling, in welke vorm dan ook, is niet aanvaardbaar. Het signaleren van kindermishandeling is dan ook een verantwoordelijkheid van iedereen, zeker in het onderwijs waar kinderen en jongeren elke dag verkeren. Door (mishandelde) kinderen een rustige en veilige omgeving te bieden, kan de school een belangrijke bijdrage leveren aan hun ontwikkeling. Steun van een betrouwbare volwassene is cruciaal om schade te beperken. Professionals in het onderwijs, kunnen zulke betrouwbare volwassenen zijn. Doordat ze kinderen een paar dagen per week, een paar uur per dag zien, hebben ze veel gelegenheid om kinderen de steun te geven die ze nodig hebben. Door kinderen positieve ervaringen te laten opdoen en hen te helpen zich veilig te voelen op school, kunnen leraren de natuurlijke veerkracht van kinderen versterken.

Deze aanpak maakt onderdeel uit van het veiligheidsbeleid van de school.

3. Voor wie geldt deze meldcode?

Alle professionals, die binnen onze scholen werken vallen onder de wet meldcode.

Alle vrijwilligers en onderwijsondersteunend personeel kunnen signalen, die zij waarnemen melden aan de leerkracht waar het desbetreffende kind in de klas zit of de directie. Mocht een signaal bij de directie gemeld worden dan geeft deze het signaal ook door aan de leerkracht, zodat de stappen van de meldcode door de leerkracht kunnen worden gevolgd. De leerkracht is verantwoordelijk om de stappen van de meldcode te volgen.

4. Doel en functie meldcode

Deze organisatie meldcode heeft als doel dat alle medewerkers binnen onze scholen van Stichting Chrono weten wat van hen verwacht wordt bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode bevat het stappenplan, dat leidt om stap voor stap het proces vanaf het moment van signaleren tot het moment om eventueel een beslissing te nemen van het doen van een melding doorloopt. Het maakt duidelijk wat wordt verwacht, rekening houdend met beroepsgeheim en op een verantwoorde manier tot een besluit komen.

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers:

- *Meldnormen,*
- *Situaties van Onveiligheid*
- *Afwegingsvragen.*

Meldnormen:

Beroepskrachten “moeten” een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat, gelet op de eigen competenties, verantwoordelijkheden en professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid:

In het afwegingskader zijn situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

1. Acute onveiligheid

Een ouder/kind, die in direct fysiek gevaar is, waarvan de veiligheid in de komende dagen niet gegarandeerd kan worden en die direct bescherming nodig heeft.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat de beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

2. Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

3. Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in de vijf afwegingsvragen die je in stap 4 stelt.

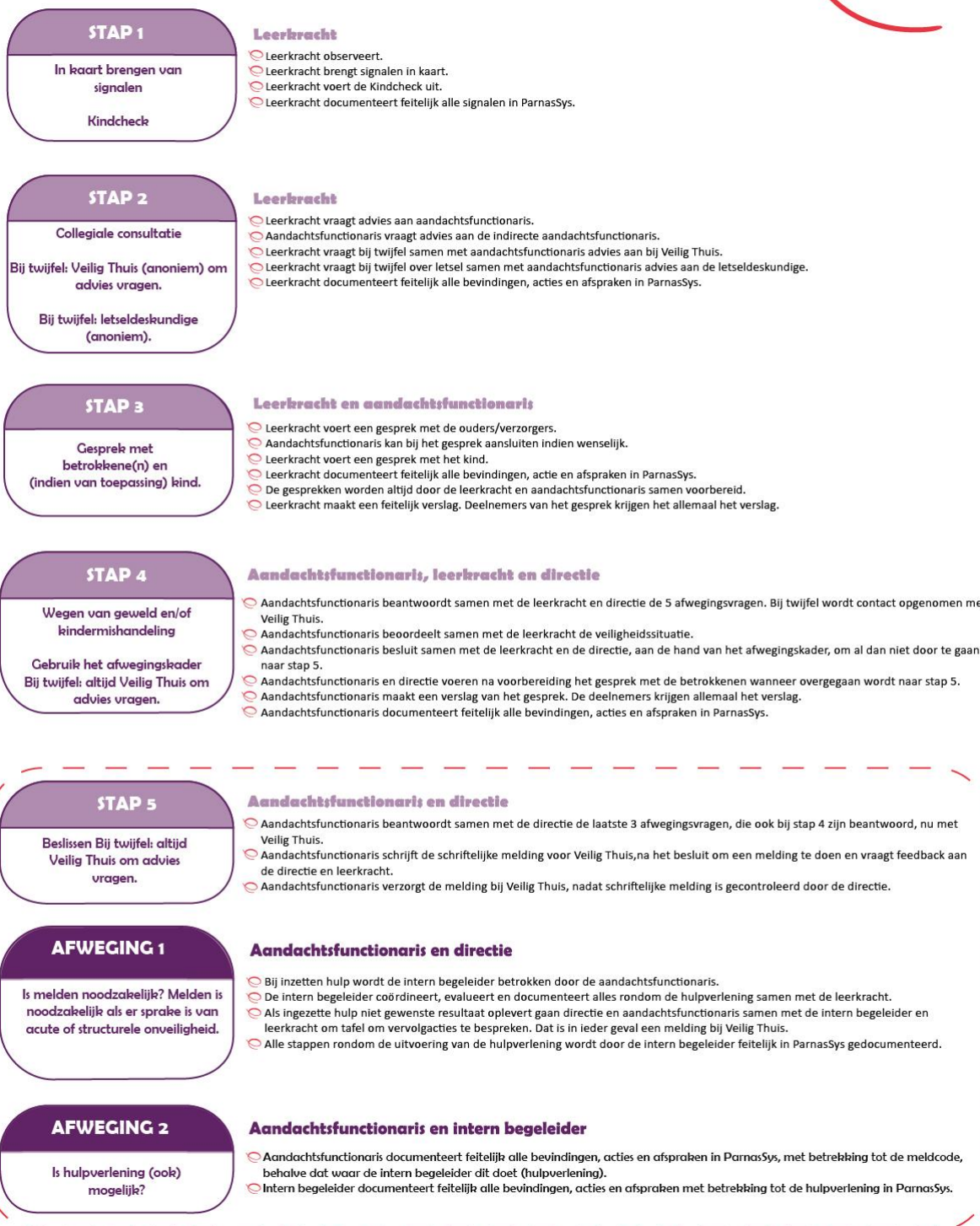
Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure staan beschreven in bijlage

Afwegingsvragen

Het *afwegingskader* (toe te passen in stap 4), bevat de vijf *afwegingsvragen* waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

5. Wettelijke stappen meldcode

Wettelijke stappen meldcode

6. Omschrijving stappen meldcode

In het schema van de meldcode staat wat we per stap doen. Hieronder beschrijven we hoe we dat binnen Stichting Chrono uitvoeren.

Stap 1: In kaart brengen van signalen

De leerkracht is degene die de kinderen het beste kent omdat deze gedurende de schooltijden de directe contacten heeft met de kinderen en ook met de ouders over de ontwikkeling van hun kind(eren).

De leerkracht is dan ook de aangewezen persoon die signalen opvangt. Observeren en het voeren van (in)formele gesprekken zijn de manieren waarop signalen kunnen worden verkregen.

Dat gebeurt altijd.

Mochten andere medewerkers of vrijwilligers binnen de scholen signalen binnenkrijgen dan geven deze medewerkers de signalen door aan de leerkracht waar het kind bij in de klas zit.

De leerkracht brengt de signalen concreet in kaart op basis van feitelijke en objectieve bevindingen. De aandachtsfunctionaris kan hierbij ondersteunen.

De leerkracht documenteert de signalen en de uitkomsten van de kindcheck feitelijk in ParnasSys. Het beveiligde systeem waarin ook andere gegevens van de kinderen worden gedocumenteerd.

Wanneer het een signaal is over een volwassene voert de leerkracht de Kindcheck uit.

De kindcheck is aan de orde wanneer een volwassene in een (medische) situatie verkeert die minderjarige kinderen (ernstige) schade kan berokkenen. De leerkracht onderzoekt in een gesprek met de betrokkene of er nog andere kinderen bij de betrokkene wonen en wie er voor hen zorgen. Op basis van deze informatie beslist de leerkracht of hij/zij verder actie moet ondernemen door de verdere stappen van de meldcode in te zetten.

Bij signalen van mogelijk eengerelateerd geweld vraagt de leerkracht direct advies bij de aandachtsfunctionaris. De aandachtsfunctionaris en leerkracht vragen samen advies aan de deskundige van Veilig Thuis en zo nodig ook aan de deskundige van de politie.

Stap 2: Collegiale consultatie en Verwijsindex

De leerkracht doet altijd een collegiale consultatie met de aandachtsfunctionaris van de school. Samen met de aandachtsfunctionaris worden de in kaart gebrachte signalen en vervolgstappen besproken.

De aandachtsfunctionaris van de school kan altijd contact opnemen met de indirecte aandachtsfunctionaris van het bestuur. Ook hier worden de in kaart gebrachte signalen en vervolgstappen besproken.

Ook wordt bij twijfel contact opgenomen met Veilig Thuis, letseldeskundige of de Politie.

Wanneer contact opgenomen wordt met een externe deskundige zoals Veilig Thuis, letseldeskundige of de politie dan is altijd de aandachtsfunctionaris van de school hierbij aanwezig.

De casus wordt in deze stap altijd alleen anoniem besproken met externe organisaties zoals Veilig Thuis, letseldeskundige en politie.

De leerkracht documenteert feitelijk alle bevindingen, acties en afspraken in ParnasSys. Dat betreft bij deze stap in de uitkomsten van de collegiale consultatie, het eventuele advies van Veilig Thuis en de genomen besluiten.

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

De leerkracht en aandachtfunctionaris beslissen na overleg of de leerkracht het gesprek met de ouders/verzorgers alleen gaat voeren of dat de aandachtfunctionaris hierbij aansluit.

Redenen die meewegen of de aandachtfunctionaris aansluit kunnen zijn in verband met de veiligheid van de leerkracht, de ervaring van het voeren van dit soort gesprekken.

In eerste instantie voert de leerkracht het gesprek met het kind. Mochten er redenen zijn waarom de leerkracht niet het gesprek met het kind voert dan is dat altijd in overleg met de leerkracht besloten.

Het is van belang dat het kind degene waarmee hij/zij in gesprek gaat vertrouwt en kennis van zaken heeft. (verderop staan negen actiepunten die van belang zijn voor de participatie van kinderen beschreven).

Alle gesprekken bereiden de leerkracht en aandachtfunctionaris samen voor. Bij de voorbereiding kan advies ingewonnen worden bij, Veilig Thuis, de directie of de indirecte aandachtfunctionaris .

De leerkracht documenteert feitelijk alle bevindingen, acties en afspraken in ParnasSys.

De deelnemers van de gesprekken krijgen een verslag. die door de leerkracht is gemaakt. In dit verslag staan feitelijkheden zoals acties en afspraken.

Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

Aan de hand van de in kaart gebrachte signalen, collegiale consultatie, het eventuele advies van Veilig Thuis en het gesprek met de betrokkene beantwoorden de leerkracht, aandachtfunctionaris en directie de vijf vragen van het afwegingskader en beoordelen zij de veiligheidssituatie.

De directie is betrokken vanwege het feit dat deze eindverantwoordelijk is voor de school en in deze stap wordt besloten om al dan niet over te gaan naar stap 5 en al dan niet te melden.

Wanneer besloten wordt om door te gaan naar stap 5 wordt het gesprek met de betrokkenen voorbereid door de aandachtfunctionaris en de directie. De voorbereiding van de laatste drie vragen van het afwegingskader zijn onderdeel van deze voorbereiding en het gesprek. Net als de registratie bij Veilig Thuis. Dat wat met Veilig Thuis gedeeld wordt, wordt ook met de betrokkenen gedeeld mits de veiligheid van de medewerkers en betrokkenen niet in gevaar komen.

De aandachtfunctionaris en directie voeren het gesprek. Van dit gesprek maakt de aandachtfunctionaris het verslag dat alle deelnemers van het gesprek ontvangen. Het verslag wordt gedocumenteerd in ParnasSys.

Naast het verslag van het gesprek met de betrokkenen worden de antwoorden op de afwegingsvragen, het eventuele advies van Veilig Thuis en de genomen besluiten, acties en afspraken van deze stap ook feitelijk genoteerd in ParnasSys.

Bij twijfel wordt ook in deze stap voor advies altijd contact opgenomen met Veilig Thuis. De casus wordt dan anoniem besproken. Pas bij de registratie, na het gesprek met de betrokkenen worden de privacygevoelige gegevens gedeeld.

De Vijf afwegingsvragen

	1	<p><i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i></p> <p>Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.</p>
Meldnorm 1	2	<p><i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i></p> <p>Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.</p>
	3	<p><i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.</p>
	4	<p><i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.</p>
Meldnormen 2 en 3	5	<p><i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.</p>

Stap 5: Beslissen of melden noodzakelijk is en hulpverlening (ook) mogelijk

1: Is melden noodzakelijk?

2: Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?

De aandachtsfunctionaris en directie nemen bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.

Als hulpverlening ook mogelijk is, is de intern begeleider samen met de leerkracht verantwoordelijk voor het inzetten van de hulp. De intern begeleider coördineert de hulp en houdt toezicht op de ingezette hulp. Als de ingezette hulp onvoldoende blijkt is de intern begeleider verantwoordelijk om in samenspraak met de directie en aandachtsfunctionaris dit te bespreken en worden vervolgspraken gemaakt.

De aandachtsfunctionaris en directie voeren eerst een gesprek met betrokkenen, dat zij samen met de intern begeleider en leerkracht voor hebben bereid. In dit gesprek wordt aangegeven dat de hulp niet het gewenste resultaat oplevert.

De aandachtsfunctionaris documenteert het advies van Veilig Thuis en genomen besluiten in concreet en feitelijk in ParnasSys.

Alle bevindingen, acties, besluiten en afspraken met betrekking tot de hulp worden door de intern begeleider feitelijk in ParnasSys gedocumenteerd. Dit betreft gespreksverslagen en bevindingen rondom de hulp.

7. Wettelijke verplichtingen en regels

Juridische basis

De juridische basis voor dit Handelingskader kindermishandeling en huiselijk geweld wordt gevormd door:

- Het Internationale verdrag inzake de Rechten van het Kind.
- De Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.
- De Wet primair onderwijs (art. 4a, 4b, 4c), de Wet op de expertisecentra (art.4a, 4b, 4c) en de Wet voortgezet onderwijs (art. 3a, 3b, 3c):
- Verplichting tot overleg en aangifte inzake zedenmisdriven (inclusief de verplichting in contact te treden met de vertrouwensinspectie).
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Zorgplicht veiligheid op school.
- De Jeugdwet.
- De Wet maatschappelijke ondersteuning.

Toezicht

Het toezicht op naleving van de wet in voor onze scholen in handen van de onderwijsinspectie.

De meldcode is onderdeel van standaard “Veiligheid en Schoolklimaat” (VS1) van het onderzoekskader (1 augustus 2021) van de inspectie. Hierin staat beschreven:

De school hanteert de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast komt de school de verplichtingen na rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdriven.

Verantwoordelijkheid

In de stappen van de meldcode staat beschreven wie bij welke stap betrokken is. Iedereen vanuit zijn/haar rol en verantwoordelijkheid.

De beslissing om al dan niet over te gaan tot een melding bij Veilig Thuis ligt bij de directie van de school aangezien deze eindverantwoordelijk is voor het hele reilen en zeilen op een school.

Het bestuur faciliteert het werken met de meldcode binnen de scholen.

De indirecte aandachtsfunctionaris is de sparringpartner van de aandachtsfunctionarissen op de scholen, houdt de meldcode van Stichting Chrono up to date en evalueert de jaarlijkse werkwijze van het gebruik van de meldcode.

De aandachtsfunctionaris op de scholen is verantwoordelijk voor de implementatie en borging van de Meldcode op de school. Daarnaast heeft de aandachtsfunctionaris een belangrijke ondersteunende rol bij de uitvoering van de stappen van de Meldcode op school.

Documentatie stappen meldcode

Alles met betrekking tot de stappen van de meldcode wordt feitelijk in een map notities van ParnasSys van het desbetreffende kind gedocumenteerd. De ouders hebben inzagerecht in deze gegevens tenzij de veiligheid van de leerling of medewerkers niet kunnen worden gewaarborgd.

Wijze van omgaan met de vertrouwelijke informatie

Wij gaan vertrouwelijk om met de gegevens van en over de leerlingen, ouders en medewerkers. Dat houdt in dat wanneer wij advies inwinnen bij Veilig Thuis of andere instanties dat eerst anoniem doen en de namen van de desbetreffende gezinnen nog niet delen. Je kunt je eigen naam en de naam van de school wel vermelden maar de persoonlijke gegevens van de leerling, het gezin niet.

De bevindingen, acties en afspraken worden opgeslagen in ParnasSys. Het is het beveiligd administratiesysteem waar onze scholen allemaal mee werken. De toegang tot de gegevens is beperkt tot degene waarvoor de gegevens van belang zijn en worden niet zonder toestemming met derden gedeeld.

Meldrecht in relatie tot beroepsgeheim:

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een kind zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwingplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als de leerling daar geen toestemming voor geeft.

Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een de leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt.

Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme leerlingengegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

Scholing medewerkers meldcode

Alle medewerkers van onze scholen worden geschoold. Het doel van deze scholing is het goed kunnen werken met onze Meldcode. Weten wat jouw rol is en welke stappen je moet doorlopen.

De scholing maakt onderdeel uit van onze huisacademie.

Deze scholing wordt jaarlijks aangeboden zodat nieuwe medewerkers weten hoe wij werken met de meldcode en wat hun rol daarbij is.

Naast de scholing voor alle medewerkers verzorgen wij een speciale scholing voor alle aandachtsfunctionarissen. Jaarlijks wordt een verplicht terugkoment voor de aandachtsfunctionarissen georganiseerd, gezien hun specifieke rol.

Deze scholing wordt verzorgd door een gecertificeerde trainer. Hierdoor kunnen de deelnemers van de scholing een certificaat ontvangen voor hun deelname wanneer de scholing met goed gevolg is doorlopen. Naast de basisscholing zal worden ook verdiepingscursussen aangeboden.

De trainer die de scholing verzorgd volgt zelf scholing zodat deze de kennis en vaardigheden op te date houdt en gecertificeerd blijft.

Deskundigheid eergerelateerd geweld

Het begrip eergerelateerd geweld is de overkoepelende term voor alle vormen van dwang, psychisch en fysiek geweld om te voorkomen dat een lid van de familie een 'misstap' zet die de familie-eer in de gemeenschap kan schaden en alle geweld tegen de (vermeende) 'eerschender' om de geschonden eer te herstellen.

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eergerelateerd geweld. Wij nemen altijd bij (het vermoeden van) eergerelateerd geweld contact op met een deskundige, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt.

Deze specifieke kennis is bij Veilig Thuis en de politie aanwezig. Bij de politie is een aandachtsfunctionaris eergerelateerd geweld werkzaam.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties.

Deskundigheid meisjesbesnijdenis

Meisjesbesnijdenis (ook wel vrouwelijke genitale verminking, VGV) is een ingreep aan de uitwendige geslachtsorganen zonder medische noodzaak. Bij meisjesbesnijdenis is onderscheid te maken tussen een vermoeden van een dreigende besnijdenis en een mogelijk reeds uitgevoerde besnijdenis. Bij vermoeden van een dreigende besnijdenis is er onderscheid tussen een acute en een niet acute dreiging.

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) meisjesbesnijdenis. Wij nemen altijd bij (het vermoeden van) meisjesbesnijdenis contact op met een deskundige, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt.

Deze specifieke kennis is bij Veilig Thuis en de politie aanwezig. Bij de politie is een aandachtsfunctionaris werkzaam.

De kindcheck (onderdeel stap 1)

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico wat betreft huiselijk geweld of kindermishandeling door de situatie waarin hun ouders/verzorgers zich verkeren.. De Kindcheck vindt plaats in stap 1 van de Meldcode.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassenen en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kind-signalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van volwassenen, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van volwassenen, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van de volwassene. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suicidepoging.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;
- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Bij twijfel over de veiligheid van de kinderen de stappen van de Meldcode doorlopen. Eerst vastleggen door welke signalen bij de ouder de twijfels ontstaan over de veiligheid van de kinderen. Daarna de verdere stappen van de Meldcode doorlopen die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

8. Participatie van kinderen

Kinderen kunnen pas participeren als professionals hen goede informatie geven. Het gaat hierbij om procesinformatie, informatie over hun recht om veilig op te groeien en hun recht op participatie.

Op onze scholen zitten kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar. Het ligt aan de leeftijd van het kind hoe de participatie ingevuld wordt en hoe en of de informatie wordt gegeven. Wij laten ons hierbij adviseren door Veilig Thuis of GGD. Het participeren moet het kind helpen en niet belasten. Dit kan per casus verschillen gezien de leeftijd van het kind. Hieronder de werkwijze die wij als leidraad hanteren.

De eigen leerkracht is voor alles in eerste instantie altijd degene die de gesprekken met de kinderen voert. Ook bij de stappen van de meldcode. De leerkracht kent het kind het beste. Mocht de leerkracht inschatten dat het beter is als iemand anders het gesprek gaat voeren of dat iemand anders aanschuift dan kan dat. Dat houdt in dat alles wat in het kader van de participatie van het kind bij de meldcode door de leerkracht wordt uitgevoerd.

In het gesprek bij stap 3 van de meldcode komt het volgende in ieder geval aan bod.

Informatie over proces

- Informatie over bestaande zorgen inclusief het vragen naar de mening van het kind over de zorgen. Herkent deze de zorgen.
- Informatie over welke stappen mogelijk te zetten en wat mogelijke consequenties zijn
- Wie actie onderneemt, met welk doel en wanneer
- Informatie over wanneer het kind terugkoppeling krijgt en van de leerkracht of degene waarmee het kind de gesprekken voert.
- Informatie over het verloop van het besluitvormingsproces (ligt wel aan de leeftijd van het kind)
- Informatie over bij wie het kind terecht kan als hij of zij het oneens is met een genomen beslissing of over wat er met zijn of haar mening is gedaan (recht op klacht of verzet) (ook dit ligt aan de leeftijd van het kind)

Naast het gesprek in stap 3 is de leerkracht van het kind het vaste aanspreekpunt voor het kind gedurende het hele proces van de meldcode tenzij anders is afgesproken in overleg met de leerkracht en/of kind.

Om ervoor te zorgen dat in het gesprek behorende bij stap 3 niet te veel informatie in één keer wordt gegeven kan het zijn dat er meerdere gesprekken plaats moeten vinden.

Als Stichting Chrono besteden wij binnen het onderwijsprogramma aandacht aan:

Informatie over veilig opgroeien

Het recht veilig op te groeien, met daarbij aandacht voor:

- Dat wat normaal is in de omgang tussen ouders en kinderen
- Dat conflicten anders beëindigd kunnen worden dan met psychisch en/of fysiek geweld
- Dat kinderen geen schuld hebben aan mishandeling, verwaarlozing of seksueel misbruik.

Recht op eigen mening

- Informatie over het recht om betrokken te worden, om hun mening te geven en de mogelijkheden te participeren.
- Informatie over de manier en momenten waarop het kind kan participeren gedurende het proces

Mocht zich een situatie voordoen bij een kind en het bovenstaande is in het lesprogramma nog niet aan de orde geweest dan zal de leerkracht van het kind een gesprek met het kind aangaan al dan niet met ondersteuning.

Vragen en luisteren naar de visie van het kind

De leerkracht, tenzij afgesproken is dat het iemand anders is draagt zorg voor het vragen naar de mening van het kind over:

- De bestaande zorgen over de thuissituatie en de beleving van het kind
- Over door het kind geopperde oplossingen
- Over voorgenomen beslissingen van professionals, tenminste over het besluit in de stap 5 om een melding te doen, hulp te verlenen of te organiseren of af te sluiten

Dit zal op de momenten plaatsvinden wanneer het speelt in de procedure. Ook is een deel van bovenstaande onderdeel van het gesprek in stap 3 van de meldcode.

We kijken wel naar de leeftijd van het kind. Bij jonge kinderen zal bijvoorbeeld het derde punt in ieder geval niet besproken worden. We kijken bij de afweging naar het feit wat het kind oplevert. Helpt we het kind hierbij of belasten we het kind extra.

De mening van het kind in de besluitvorming

Afhankelijk van de leeftijd van de leerling wordt voor het definitieve besluit door de leerkracht aan het kind gevraagd wat volgens hem/haar zou moeten gebeuren. In dat geval:

- Wordt de mening van het kind meegewogen in de besluitvorming
- Krijgt het kind informatie over het uiteindelijke besluit en wordt zijn/ haar visie daarop gevraagd wordt
- Krijgt het kind informatie over hoe zijn/haar visie is meegewogen in de besluitvorming
- Kan het kind bezwaar maken
- Wordt het bezwaar van het kind tegen de voorgenomen beslissing meegewogen

Route bij disclosure

Degene waarbij het kind de onthulling doet is iemand waar het kind zich veilig voelt.

Als dat niet de eigen leerkracht of de aandachtsfunctionaris is, dan zal degene toestemming aan het kind vragen om het te delen met de eigen leerkracht.

Degene waarbij het kind de onthulling doet zal altijd aangeven dat gezien de ernst van de zaak geen geheimhouding kan beloven. Je belooft wel dat je alle stappen, die je zult ondernemen van te voren met het kind zult delen en niks zult doen zonder dit met het kind te bespreken.

Je doorloopt ongeacht wel of geen toestemming de stappen van de meldcode. De leerkracht neemt contact op met de aandachtsfunctionaris van de school waarna ze samen de vervolgstappen zullen zetten.

Steun

Wanneer er acties uitgezet zijn en het kind is hierbij betrokken is de leerkracht de gesprekspartner van het kind is. Tenzij afspraken zijn gemaakt dat dit iemand anders is.

Krijgt het kind zelf hulpverlening dan zijn zij degene die het kind ook steunen.

Als school zijn er afspraken dat de intern begeleider het traject door de hulpverlening coördineert en monitort. De contacten met Veilig Thuis verlopen via de aandachtsfunctionaris. Binnen de school informeren de betrokkenen elkaar regelmatig.

Tips voor een gesprek

In de “Handreiking Participatie van kinderen in de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling” (VW, 2018) staan tips en suggesties waar gebruik van gemaakt kan worden bij de voorbereiding van het gesprek met een kind.

Bijlage 1: DE SOCIALE KAART

Indirecte aandachtsfunctionaris; Annette Pool
annettepool@kpnmail.nl
06 23 57 80 40

Veilig Thuis IJsselland: 0800 2000
www.VTIJ.nl

Politie: 112 in noodsituaties
0900 – 8844 geen spoed

Centrum Seksueel Geweld: 088 - 2080088

De kindertelefoon: 0800 – 0432 tussen 10.00 en 22.00 uur bereikbaar